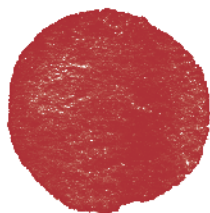

DE LOTGEVALLEN

Van Sacha Bronwasser verscheen eerder
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Niets is gelogen

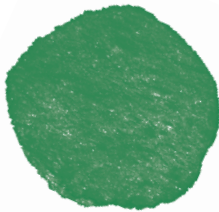
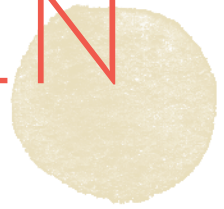
Luister

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte
te blijven van de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers*
via www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

sacha
bronwasser

DE LOT-
GEVALLEN

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 6741 0

© 2024 Sacha Bronwasser

Alle rechten voorbehouden

Boekverzorging Roald Triebels, Amsterdam

Foto auteur © Mark Uyl

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Inhoud

7	Straks
12	Eén
28	Richting
42	Kruis
56	Afspraak
80	Trouw
86	Jongeman
104	Geluk
120	Moeder
132	Stok
146	Melk
160	Spiegel
174	Patroon
184	Licht
197	Keuze
206	Synchroon
206	Verantwoording beelden
206	Verantwoording teksten
206	Tot slot

Straks

Johannes Thopas, *Portret van een overleden meisje, waarschijnlijk Catharina Margaretha van Valkenburg*, 1682

Straks

Straks word ik wakker.

Straks, ja, straks tillen ze me op onder mijn warme armpjes en leggen ze me tegen hun schouder, voor de kleine poppedijne. Ze dragen me door de kamer en fluisteren me alles toe wat ik zal worden. Ik drink de melk, ik grijp de ring, ik stop de blokken in de doos en kijk, hoe ik al lopen kan.

Naar school aan de hand, tas op de rug, alleen, in een zwerm, arm in arm. Ze geven me een karretje, ze geven me een paardje, ze geven me een fiets en een telefoon. Ik pas in het kanten lijfje, in de crinoline, in de hoge broek, ik draag een minirok in precies dat oudroze.

Ze geven me boeken en een plek bij het raam, ik plak de kauwgom onder de bank en neem de brommer. Ik blijf op het pad, ik sla aan het dwalen, ik wacht niet op de ware en ik kleeft me uit voor wie ik wil. Ik voeg, ik vervloek, ik vertrek en ik kom terug. Ze zwaaien me uit en worden klein, ik neem de prijs en ga mijn gang.

Ik krijg zonen met wie ik pronk, ze hebben mijn wenkbrauwen, alle zeven. Mijn haar wordt lang, wordt kort, wordt lang, ik bestier het huis en verkoop de koe, ik vul de buidel en sluit de contracten. Ik blijf helder als glas en ik groei niet

krom, wat verdwenen is blijft in mij bewaard, ik open het scherm en zie mijn eerste achterkleinkind. Ik weet het allemaal, het is voor mij geschreven op de lakenrand, onder de vingers van mijn rechterhand. En de grote bimbam, ik hoef alleen maar op tijd te zijn.

Blijf bij me. Wacht even. Alles moet nog komen.

Eén

Het voorwerp ligt voor Kara op de gedesinfecteerde inspectietafel. Ze heeft – bij hoge uitzondering – toestemming gekregen voor een sensorisch onderzoek in de daglichtcel. Tarek, de collega die ze het vaakst om raad vraagt, wist niet wat-ie hoorde toen ze het hem in de kleedruimte vertelde.

Dat was hem al drie keer geweigerd, had hij gezegd. ‘Dat jij dit zo snel al mag doen betekent dat ze je een extra moeilijk geval hebben gegeven.’ Hij had de afgunst met een schouderbeweging afgeschud. ‘Jij moet wel héél goed zijn. Je werkt hier nu, wat? Een jaar? Tss. Extreem, hoor.’

Kara treuzelt. Handschoenen trekt ze normaal gesproken alleen uit om ze meteen te vervangen door nieuwe. De caps heeft ze in geen tijden uit haar oren gehaald. En dan dat felle, ongefilterde licht... Ze heeft zelf om dit uitgebreide onderzoek gevraagd, toch is ze er bang voor. Zo direct, zo ongecontroleerd. Maar het is nodig. Ze heeft het voorwerp nu al een paar dagen onder haar hoede en haar onderzoek loopt vast; dit is haar kans. Anders gaat het te lang duren en ze wil haar baan graag houden. Nu meer dan ooit.

Kara was ruim een jaar geleden benaderd via een staatsmelding: of ze wilde solliciteren bij de Associatiedienst. Het was voor het eerst in haar leven dat er een beroep op haar werd gedaan en ze was dolblij geweest. Werk bood kans op een woning groter dan twintig vierkante meter, dat ten eerste. En het viel haar zwaar om altijd vrij te zijn. Haar partner João vond dat zo grappig aan haar. Druktemaker, springveer.

‘Jouw energie is gewoon te hoog afgesteld,’ had hij wel eens gezegd bij het wakker worden, een lome warme arm om haar borst, zijn stem nog schor. Zij lag al een uur of twee klaarwakker naast hem aan haar combiniveau te werken. ‘Jij zou zelfs je eten nog zelf klaarmaken als dat zou kunnen. Ga jij maar lekker arbeiden als je dat fijn vindt.’ Ze had een zwak voor zijn ontspannen houding en zijn taalgebruik. Hij rook naar ozon. Hij zou een leuke vader zijn.

Ze had positief op het verzoek gereageerd en toen was het wekenlang stil gebleven, tot het onderzoek blijkbaar was afgerond en de ping kwam dat ze kon beginnen.

De eerste keer in het Associatiegebouw was ze opgewonden geweest, bijna net zoals toen João en zij voor een testontmoeting bij elkaar waren gezet. Ze had nog nooit dit type gebouw vanbinnen gezien, zo’n gebouw met wanden en vloeren die in een hoek van negentig graden tegen elkaar stonden, met muren die helemaal geen licht doorlieten en ramen waardoor je juist alles kon zien. Een voormalig ziekenhuis, uit de tijd dat er nog ziektes waren. Sommige van zulke gebouwen waren meer dan driehonderd jaar oud, zeiden ze.

Ze herinnert zich die eerste dag heel helder. Een afgetrainde medewerker had haar opgewacht bij de glazen draaideur, die opende nadat Kara gescand was.

‘Welkom, ik ben Stevie, je chef, ik identificeer me als “hen”,’ zei hen, standaardprotocol, en Kara zei: ‘Dank je. Kara, “zij”.’ Beiden raakten ze lichtjes hun eigen voorhoofd aan met de rug van hun hand. Daarna ging Stevie haar voor door een parcours van lange gangen met rechte wanden, gekleurde strepen op de vloer en verlichting uit lange buizen aan het platte, lage plafond – ongeveer zoals Kara het zich altijd had voorgesteld. Oud was het zeker. En de mensen waren echt kléin, vroeger.

Stevie snelwandelde. Steeds één voet aan de grond, heupen wringend van links naar rechts, flinke vaart erin. Hen had een pezige nek; Kara vermoedde, een tikje jaloers, dat hen een sportkuur had gehad. Misschien hoorde dat bij de baan en kon zij die op den duur ook krijgen.

De Associatiezaal was een grote vierkante ruimte. Ook hier was alles recht en hard en verlicht van boven, en de voorwerpen lagen uitgestald op lange tafels. Het waren er een stuk of honderdvijftig en dat aantal was al jaren constant, zei Stevie. Iedereen associeerde aan twee tot vier zaken tegelijk; wie echt een moeilijk geval had, wat vrij zelden voorkwam, mocht zich terugtrekken in een van de geïsoleerde daglichtcellen voor een onbeschermd zintuiglijk onderzoek. ‘Wij duiden hier vooral non-voorwerpen uit de twintigste en de eerste helft van de eenentwintigste eeuw,’ zei Stevie. De tijd van ná het papier en vóór de digicrash; Het Zwarte Gat.

Aan elk voorwerp werd door een of meerdere medewerkers tot een maximum van acht dagen geassocieerd. Als een voorwerp werd toegeschreven kreeg het een definitie en een pedigree, en werd het toegevoegd aan Informatie. *Case closed*. Voorwerpen waarvan toeschrijving onmogelijk bleek bleven

soms nog een tijd in het instituut ‘op de plank’ liggen: de *cold cases*. Een enkel geval belandde in de categorie Kunst en werd opgeslagen in een apart gebouw in de Zwitserprovincie, waar publiek er op gezette tijden naar mocht komen kijken – daar kwam nog weleens een toeschrijving uit voort. Hopeloze voorwerpen werden vernietigd: *non-cases*.

Het werk was nooit af, er kwam geen einde aan wat de voorculturen aan spullen ophoestten. Er kwamen altijd weer voorwerpen binnen, minstens twee per week, en zo bleef de Dienst in een constant tempo associëren. Kara’s werkgever was een van de vijf meest toonaangevende instellingen op dit gebied; dat ze haar nodig hadden voelde als een uitverkiezing. Ze had haar rug gerecht, haar kin opgetild. Echt werk, het was fantastisch.

‘Een voorrecht,’ zei Stevie, alsof hen haar gedachten had geraden, ‘dat is het. Stel ons niet teleur.’

Een voorwerp voor gevorderden, een extra ingewikkelde zaak. Het object: een holle, ovale vorm aan een lange, puntige steel. Het materiaal is al dendrochronologisch onderzocht. Hout van de uitgestorven *Tilia platyphyllos*, rond 1600 geplant, gekapt tussen 1840 en 1850, in deze vorm gesneden rond 1860. De vorm lijkt op een lepel, een voorwerp om vloeibaar voedsel mee op te scheppen, maar daar begint de twijfel. De komvorm is ongebruikelijk ovaalvormig in de breedte en de steel is ongebruikelijk puntig. Bovendien is het voorwerp gevonden, het was op borsthoogte bevestigd tegen een muur met een veel jonger metalen stripje – te veel ongebruikelijke omstandigheden voor de lepeloptie. Schiften, deduceren, kiezen: het begin is altijd makkelijk.

Dan die binnenkant. Daar staat een statische afbeelding op, of ín, eigenlijk. De afbeelding is aangebracht in een olie-substantie uit vermoedelijk het einde van de twintigste eeuw (deviatie tot 2010), maar met een techniek en een van stijl die veel ouder zijn. De afbeelding beweegt dus niet, dat is ongebruikelijk, maar over de voorstelling twijfelt Kara helemaal niet. Hier in de daglichtlamp kan ze het goed zien, ze hoeft het niet door de beeldbank te halen: het stelt de zee voor.

Met João is ze twee jaar geleden naar een zeeprojectie geweest, een schouwspel dat sindsdien regelmatig in haar dromen opduikt. Eindeloze aanrollende rijen golven, toe- en afnemend geruis, steeds dezelfde beweging en toch was er geen herhaling. Bezwerend. Toen ze na afloop naar huis liepen door de lege, avondroodkleurende straten, waren ze er allebei stil van geweest. En toen ze gingen praten, beiden beverd door het plotselinge besef van tijd en ruimte, zeiden ze allebei hetzelfde: dat dit misschien wel het goede moment was om een aanvraag voor een kind te doen.

Dat was het begin van een slepende procedure, met uitstel en wachtlijsten. ‘Helaas, er is voorrang gegeven aan...’ Pas toen ze in dienst kwam bij de Associatiedienst was er ineens, onverklaarbaar, vaart in gekomen. Opeens mochten ze het fertilisatietraject in en lukte alles wat eerder zo moeilijk was.

Over een maand is het zover: dan kunnen ze het kind afhalen. Hoe dichterbij het moment komt, hoe verder weg het lijkt. Net als die massa’s water die er vroeger waren.

De zee, dus. Ze noteert de kleuren in dit licht: helderblauw met een hint van aquamarijn in de voorgrond; grijze,

grijsgroene en kiezelkleurige vleugen in het centrum van het plaatje. Beweegt het echt niet? Nee, ook in dit licht is het beeld roerloos.

Nou, vooruit. Kara schuift haar beanie van haar hoofd en haalt haastig, om haar eigen aarzeling vóór te zijn, de caps uit haar oren. Een lichte, zuigende ploep. Terwijl de lucht koud en pijnlijk in haar oorschelpen vloeit, trekt ze de handschoenen uit en gooit ze in de stortkoker. Haar hart bonkt ineens in haar keel, ze probeert haar onbedekte oren niet te voelen. Het is intenser dan ze had verwacht.

Handen van lood. Ze ziet ze zelden in zulk helder licht; ze zijn niet zwart maar diepdonkerbruin. Zijn ze wel van haar? Op de rug van haar linkerhand zitten rond haar knokkels grillige, pigmentloze vlekken. Vitiligo, de fertilisatiearts had er nog bedenkelijk naar gekeken. ‘Dit is iets wat we er genetisch moeilijk uit krijgen.’ Het was dat haar synapsen zo ongebruikelijk goed en actief waren, dat compenseerde volgens hem. ‘En kroeshaar, dat is een grote plus. Ik maak er een uitzondering voor, maar we laten het wel bij één.’

Die ene ligt nu in het borelingencentrum, bijna klaar. Kleine handjes, kleine oortjes, kleine alles. Het is een ‘het’, hebben ze vorige week gehoord, en er is een korte hologramloop gestuurd die João en zij nu al zeker honderd keer hebben bekeken. Het kind slaapt, het ademt onvoorstelbaar licht en tuit heel even het mondje, in eindeloze herhaling. Het is het mooiste wat Kara ooit heeft gezien.

Als het klaar is mogen ze het precies tien jaar houden, tien jaar – een oceaan van gevulde, nuttige, zinnige tijd; tijd met een opdracht, tijd met een doel, hoe onbekend ook. Haar moeder in tegenlicht, zwaaiend, naar haar roepend,